

Ammattitaiteilijan verotusohjeita *päivitetty maaliskuussa 2017*

Sisältö

Aluksi	2
Taiteilijan verotus TVL:n nojalla	3
Esitötetty veroilmoitus	4
Esitötetyn veroilmoituksen palautuspäivä	4
Taiteellisen toiminnan tulot	4
Taiteellisen toiminnan menot	4
Yleisimmät vähennettävät kulut	
Työhuonevähennys	5
Kotisivun kulut	6
Mainoskulut	6
Jäsenmaksut	6
Puhelin- ja teleliikennekulut	6
Toimiston ja työn organisoinnin muut kulut	7
Teosmateriaalit	7
Taiteilijatarvikkeet	7
Työvälineet	7
Kehystys- ja valukulut	7
Teoskuljetuskulut	7
Näyttelykulut	8
Galleriaprovisiot	8
Yrittäjäeläkevakuutus (YEL ja MYEL)	8
Muut taiteelliseen työhön liittyvät vakuutus- kulut	8
Teosdokumentaatiokulut	8
Ammattikirjallisuus	8
Näyttely- ja museokäynnit	8
Työvaatteet	8
Työmatkakulut	9
Varsinaiset työmatkat	9
Opintomatkat	9

	2
Residenssityöskentely	10
Vähennyskelvottomat kulut (elantokulut).....	10
Käytännön ohjeita esitetytyn veroilmoituksen täyttöön	11
Lomakkeen täyttäminen tai oma lisäselvitys	11
Veroilmoitusmateriaalin säilyttäminen	11
Verotuspäätös	12
Apurahoja myöntävät tahot ja apurahan veronalaisuus	12
Apurahojen ilmoittaminen	13
Apurahalla työskentelyä koskeva työeläkevakuuttaminen	14
Muuta huomioitavaa	14
Arvonlisäverovelvollisuudesta	14

Aluksi

Ammattitaiteilijaa verotetaan joko tuloverolain (TVL) tai elinkeinoverolain (EVL) mukaan. Nämä taiteilijan vero-ohjeet on ensisijaisesti suunnattu taiteilijoille, joita verotetaan TVL:n nojalla.

Mikäli henkilö saa pääasiallisen toimeentulonsa taideteosten myynnistä, kuuluu hän useimmiten EVL:n piiriin. Pääasiallisen toimeentulonsa teosmyynnillä saavan taiteilijan kannattaa hankkia itselleen asianmukainen kirjanpito palvelu tilitoimistosta. Tällaisessa tapauksessa taiteellinen toiminta rinnastuu yritystoimintaan, ja esim. kirjanpito palveluista maksettavat korvaukset kuuluvat pääsääntöisesti verovähennysoikeuden piiriin. Oikeaoppisen kirjanpidon tekeminen on luonteeltaan sellaista, että harvalla taiteilijalla itsellään on siihen tarvittavaa asiantuntemusta. Lisäksi ulkopuolisen kirjanpito palvelun hankkiminen säästää omaa aikaa varsinaiseen taiteelliseen toimintaan. Myös verosuunnittelun kannalta tilitoimiston käyttö on suositeltavaa.

Tässä kerrottuja verotusperiaatteita voidaan kuitenkin pitkälti soveltaa myös EVL:n nojalla verotettavien taiteilijoiden verotuksessa. EVL:n nojalla verotettava jättää toiminnastaan 5-lomakkeen. Tämän lomakkeen yksityiskohtaiset täyttöohjeet löytyvät verottajan internet-sivuilta¹. Ohjeet postitetaan verottajan toimesta suoraan kotiin 5-lomakkeen yhteydessä (Liikkeen- tai ammatinharjoittajan verotus – Veroilmoituksen täyttöohjeet).

---

¹ Liikkeen- tai ammatinharjoittajan veroilmoituksen täyttöohjeet, vuosikohtaiset palautuspäivämäärät ja muu verottajan 5-lomaketta koskeva opastus löytyy osoitteesta http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ ja_yhteisoasiakkaat/Liikkeen_ ja_ ammatinharjoittaja/Veroilmoitus

Taiteilijan verotus TVL:n nojalla

Mikäli henkilöllä on teosmyynnin tulojen ohella joku palkkatyö (esim. taiteen alan opetustyö tai muu palkkatyö), verotetaan häntä yleensä TVL:n nojalla. Suuri osa taiteilijoista saa vain osan ansiostaan teosmyynnistä, kun taas varsinainen perustoimeentulo kertyy taiteen alalla (tai muualla) tapahtuvasta palkkatyöstä.

TVL:n nojalla verotettava taiteilija selvittää taiteellisen toiminnan tulot ja menot ns. esitäytetyn veroilmoituksen yhteydessä. Tällöin taiteen tulot ja menot selvitetään joko verottajan lomakkeella 15 ("Taiteilijan ja freelancerin tulot ja kulut") tai vaihtoehtoisesti erillisellä lisäselvityksellä. Käytännössä 15 lomakkeen käyttäminen on kuitenkin selkeyden vuoksi suositeltavaa. Tulojen ja menojen ilmoittaminen voi siis tapahtua muullakin kuin verottajan 15-lomakkeella. Usein on jopa tarkoituksenmukaista tehdä taiteellisen toiminnan tuloista ja menoista kokonaan erillinen lisäselvitys, sillä verottajan 15-lomakkeella on vain rajallinen määrä erilaisia taiteen kuluryhmiä. Todellisuudessa erilaisia vähennyskelpoisia kuluja voi olla erittäin paljon oman taiteellisen työn luonteesta riippuen. Käytännössä 15 lomakkeen käyttäminen on kuitenkin selkeyden vuoksi suositeltavaa.

Vaikka TVL:n nojalla verotettava henkilö ei ole velvollinen pitämään varsinaista kirjanpitoa, on taiteellisen toiminnan tulot ja menot kyettävä luotettavasti selvittämään verottajalle. *Ammattitaiteilijaa koskee verotuksessa ns. muistiinpanovelvollisuus.* Mikäli henkilö ei pysty antamaan luotettavaa selvitystä tuloista ja menoista, voi verottaja turvautua arvioverotukseen. Tästä syystä taiteilijan tulee aina säilyttää huolellisesti kaikki tositteet tulonhankkimiskuluista sekä omista teosmyynneistä. Muistiinpanovelvollisuus tulee täytettyä pitämällä erillistä muistiinpanokirjaa, johon taiteellisen toiminnan tulo- ja kulutapahtumat merkataan ylös aikajärjestyksessä.

Mikäli taiteilija on teosmyynneistään arvonlisäverovelvollinen, tulee muistiinpanoista ja niihin liitetyistä tositteista ilmetä arvonlisäveron määrät ja perusteet. On syytä huomata, että myös TVL:n nojalla verotettava taiteilija voi olla toiminnastaan arvonlisäverovelvollinen (ks. arvonlisäverosta myöhemmin erikseen).

Esitätetty veroilmoitus

Taiteellisen toiminnan tulot ja menot (tulonhankkimiskulut) ilmoitetaan verottajalle esitätetyn veroilmoituksen yhteydessä. Esitätettyyn veroilmoitukseen on merkitty jo verottajalla olevat verotiedot, eli lähinnä tiedot henkilön palkkatuloista ja erilaisista lainoista.

Verottajalla ei kuitenkaan ole etukäteistä tietoa taiteellisen toiminnan tuloista, kuten teosmyynneistä. Verottajalla ei myöskään ole tietoja taiteellisen toiminnan menoista. Nämä tiedot on ilmoitettava verottajalle, mikä tapahtuu palauttamalla esitätetty veroilmoitus oheistettuna 15-lomakkeella tai erillisellä lisäselvityksellä. Esitätetyn veroilmoituksen palautuksen yhteydessä myös muut mahdolliset puutteet ja virheet on korjattava ja oikaistava.

Esitätetyn veroilmoituksen palautuspäivä

Verovuoden esitätetyt veroilmoitukset postitetaan henkilöille seuraavan vuoden keväällä, joko maalikuussa tai huhtikuussa ja ne tulee palauttaa verottajalle tarvittavin lisäselvityksin toukokuussa. Henkilökohtainen palautuspäivä on merkitty esitätettyyn veroilmoitukseen. *Tarkista aina palautuspäivä verolomakkeesta.* Veroilmoitus tulee jättää verotoimistoon tai postin kuljetettavaksi viimeistään annettuna palautuspäivänä tai jättää verkossa. Verohallinnon palvelut muuttuvat yhä enemmän sähköisiksi, ja veroilmoituksenkin sähköinen versio löytyy Veroilmoitus verkossa -palvelusta, jossa sitä voi korjata ja täydentää sähköisesti. Palvelu avautuu noin kuukausi ennen esitätetylle veroilmoitukselle tulostettua viimeistä palautuspäivää ja se on auki viimeiseen palautuspäivään saakka.

Veroilmoituksen jättoaikaa voidaan erityisestä syystä pidentää kirjallisen hakemuksen perusteella. Lisäaikaa tulee anoa kotikunnan verotoimistolta ennen palautuspäivää.

Taiteellisen toiminnan tulot

Esitätetyllä veroilmoituksella tulee ilmoittaa verovuonna taiteellisesta toiminnasta saadut tulot, kuten tulot teosmyynneistä tai teosvuokrauksesta. Verovuosi on kalenterivuosi. Verovuoden tulot ja menot ilmoitetaan siten seuraavan vuoden toukokuussa jätettävällä veroilmoituksella.

Henkilön työsuhhteessa saadut palkkatulot on ilmoitettu verottajalle jo työnantajan toimesta, joten niitä ei tule erikseen ilmoittaa, muutoin kuin jos palkkatulon tiedot jostain syystä puuttuvat tai ne ovat virheellisiä esitätetyssä veroilmoituksessa. Työkorvaukset, eli muuna kuin palkkana saatu korvaus työstä, tehtävästä tai palvelusta, tulee tarkistaa ja ilmoittaa myös.

Teosten myyntitulot on ilmoitettava veroilmoituksessa sinä verovuonna, kun ne ovat kertyneet, eli sinä vuonna kun taiteilija on saanut myyntihinnan itselleen tai vallintaansa. Mikäli taiteilijalla ei ole lainkaan teosmyyntituloja, tulee esitätetty veroilmoitus silti palauttaa, jos taiteellisesta toiminnasta on syntynyt menoja verovuonna. On varsin tyypillistä, että tulot teosmyynnistä ja toisaalta teosten valmistamiseen suoraan liittyvät menot ajoittuvat eri verovuosille.

Taiteellisen toiminnan menot

Taiteellisen toiminnan menot (ns. tulonhankkimiskulut) ilmoitetaan sinä verovuonna, kun ne ovat syntyneet, eli maksettu. Kyse on ns. kassaperiaatteesta. Menojen hyväksymisen kannalta on tärkeää, että kaikki menot on eritelty kuluryhmittäin rahamääräisesti ja myös erikseen perusteltu.

Erilaisten tulonhankkimiskulujen selkeillä perusteluilla on olennainen merkitys niiden hyväksymisen kannalta. Kun erilaiset tulonhankkimiskulut on asianmukaisesti perusteltu, voi verottaja arvioida taiteilijan esittämän tulonhankkimiskulun vähennyskelpoisuuden. Mikäli tulonhankkimiskuluja ei perustele lainkaan, voi se johtaa siihen, ettei verottaja ensivaiheessa hyväksy vähennyksiä lainkaan. Perusteluna ei kuitenkaan ensiverotusvaiheessa ole syytä liittää mukaan erillisiä selvityksiä tai muita asiakirjoja, korkeintaan erittelyosan tilinpäätöksestä. Perustelu on parhaiten tehtävissä ilmoitettavan kuluerän otsikoinnilla. Verotusmenettelylain 10 §:ssä nimenomaisesti säädetään, että veroilmoitukseen ei liitetä tositteita, ellei Verohallinto erikseen määrää toisin.

Yleisimmät vähennettävät kulut

Työhuonevähennys

Henkilö joka työskentelee kotona voi vähentää verohallituksen yleisohjeen mukaisesti ns. työhuonevähennyksen:

1. niille verovelvollisille, joille työnantaja ei ole järjestänyt työhuonetta ja jotka käyttävät työhuonetta pääansiotulonsa hankkimiseksi, kuten esimerkiksi freelancer-toimittajille; 820 euroa/vuosi vuoden 2016 verotuksessa.
2. niille verovelvollisille, jotka käyttävät työhuonetta osapäiväisesti pääansiotulonsa tai pysyväisluontoisten tai huomattavien sivutulojensa hankkimiseksi, kuten esimerkiksi eri oppilaitosten opettajille ja sivutoimisille isännöitsijöille tai komitean sihtereille, 410 euroa/vuosi (vuonna 2016).
3. sekä niille verovelvollisille, jotka käyttävät asuntoa satunnaisten sivutulojen hankkimiseksi, 205 euroa/vuosi (2016).

Milloin molemmat aviopuolisot käyttävät osapäiväisesti pääansiotulojensa tai pysyväisluontoisten sivutulojen hankkimiseksi työhuonetta, vähennyksen määränä pidetään yhteensä 615 euroa/vuosi (2016).

Mikäli taiteilijan työhuone on kokonaan vain työkäytössä, eikä työhuoneella ole edes yksityiskäytön mahdollisuutta - esim. työkalujen ja työtarvikkeiden suuren määrän tai esim. tilan rajoitetun käytön kuten öljyvärimaalauksen, puunveiston tms. erityisen syyn takia - voi verottaja hyväksyä myös ns. prosentuaalisen vähennyksen tekemisen. Tällöin vähennys tehdään niin, että työhuoneen/ateljeen pinta-ala suhteutetaan koko asunnon pinta-alaan ja tämä suhteellinen osuus vähennetään asunnon kokonaiskuluista (vuokra/sähkö/lämmitys). Jotta prosentuaalisen vähennyksen käyttö menisi verotuksessa läpi, tulee se perustella veroilmoituksessa erikseen ja vedota mm. yllä mainittuihin erityisiin syihin.

Esimerkki. Maalarin ateljeetyöhuoneessa maalataan öljyväreillä ja siellä säilytetään kuivuvia ja valmiita teoksia, maaleja, liuottimia ja erilaisia työvälineitä. Työhuoneella ei siten ole lainkaan yksityiskäyttöä, tai edes mahdollisuutta siihen. Työhuoneen pinta-ala on 20 neliötä ja koko asunnon pinta-ala puolestaan yhteensä 100 neliötä. Työhuoneen suhteellinen osuus (työkäytön osuus) on 20 % ($20/100=0,20$). Koko asunnon kuukausittaiset kulut (esim. vuokra ja sähkö) ovat 800 euroa kuussa. Kuukausittainen työhuonevähennys siten 20 % tästä eli 160 euroa ($800 \times 0,20$). Työhuonevähennys vuodessa siten yhteensä 1.920 euroa (12×160).

Mikäli henkilö on vuokrannut omasta asunnosta *erillisen* työhuoneen/ateljeetilan tai esim. teosvaraston, on vuokratulo vähennyskelpoinen kokonaisuudessaan. Tässä yhteydessä myös esim. sähkö- ja lämmityskulut ovat vähennyskelpoisia kokonaisuudessaan. Tämä on todennäköisesti yleisimmin käytetty ja verotuksellisesti selkein vähennykseen oikeuttavan työhuonekustannuksen muoto, mutta vähennysoikeus koskee yhtä lailla muilla, yllä kuvatuilla järjestelyillä työhuonetta käyttäviä taiteilijoita.

Kotisivun kulut

Mikäli henkilöllä on taiteellista ansiotoimintaa varten omat kotisivut, voi ylläpitokulut vähentää kokonaisuudessaan samoin kuin kulut kotisivun luomisesta ja suunnittelusta. Myös ansiotoimintaan liittyvät matrikkelikulut internetissä (verkkomatrikkeli) vähennetään täysimääräisesti.

Mainoskulut

Omien teosten myynninedistäminen erilaisella mainonnalla oikeuttaa vähentämään kulut täysimääräisesti. Sama pätee tulonhankkimistarkoituksesta johtuviin PR - kuluihin (esim. käyntikortit). Edustuskulut menolajina voivat tulla kyseeseen ainoastaan elinkeinotoimintaa harjoittavan eli EVL:n mukaan verotettavan kohdalla, ja silloinkin niiden hyväksyminen verotuksessa vähennyskelpoisiksi on rajoitettua.

Jäsenmaksut

Taiteen alan ammattiliittojen jäsenmaksut ovat vähennyskelpoisia, samoin muiden pienempien taiteilijayhdistysten jäsenmaksut, sikäli kun voidaan katsoa, että henkilön jäsenyys liittyy omaan taiteelliseen ansiotoimintaan ja sen edistämiseen.

Puhelin- ja teleliikennekulut

Mikäli henkilöllä ei ole erillisiä liittymiä yksityiskäyttöön ja työpuheluihin, voi työkäyttöä vastaavan prosentuaalisen osuuden vähentää. Käytännössä jako tapahtuu arvioimalla työkäytön osuus kokonaiskuluista. Puhelimen ja internetin käyttö omassa työssä tulee erikseen perustella ja selvittää verottajalle. Puhelimen ja internetin työkäytön osuus vaihtelee useimmiten 30-70 prosentin välillä. Jos henkilöllä on kodin ulkopuolella oleva erillinen työhuone ja täällä erillinen puhelin- tai internetliittymä, voi kulut vähentää kokonaisuudessaan. Tällöin on syytä selvittää, että yksityispuheluja varten on oma liittymä.

Toimiston ja työn organisoinnin muut kulut

Työn organisoimiseen liittyvät toimiston muut kulut, kopiopapereista ja klemmareista lähtien, ovat tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneita menoja, jotka verovelvollinen saa vähentää verotuksessa. Myös silloin, kun taiteelliseen toimintaan liittyvän liiketoiminnan laatu ja laajuus edellyttää ulkopuolisen kirjanpitäjän tai tilitoimiston asiakkaaksi ryhtymistä (mm. Taiteilijan ollessa alv-velvollinen toiminnastaan), ovat tästä aiheutuvat kustannukset vähennuskelpoisia.

Teosmateriaalit

Teosmateriaalit ovat täysimääräisesti vähennuskelpoisia. Taiteenlajista riippuen saattaa olla vielä erikseen hyvä selvittää ja eritellä erilaiset materiaalikulut.

Taiteilijatarvikkeet

Taiteilijatarvikkeet vähennetään täysimääräisesti aiheutuneiden kulujen mukaan.

Työvälineet

Erilaiset taiteelliseen työhön käytettävät työvälineet vähennetään kerralla (kertapoisto) tai vuotuisina menojäännöspoistoina (vuosipoisto). Jos työvälineen todennäköinen taloudellinen käyttöaika on yli kolme vuotta, hankintameno vähennetään vuosipoistoina. Poisto tehdään työvälinekohtaisesti.

Vuosipoiston määrä on enintään 25 % verovuoden menojäännöksestä. Jos työvälineen hankintameno on enintään 1 000 euroa, voidaan todennäköisen käyttöajan katsoa olevan enintään kolme vuotta - vähennys tehdään tällöin yhdellä kerralla (ns. kertapoisto).

Esimerkki. Työkameran hinta oli 800 euroa. Määrä vähennetään kertapoistona. Videotykin hinta vuonna 2014 oli 1.500 euroa. Se vähennetään vuosipoistoina seuraavasti: vuosipoisto hankintavuoden verotuksessa $1.500 \times 25 \% = 375$ euroa. Menojäännös verovuodelle 2015 on 1.125 euroa ($1.500 - 375$). Vähennys vuonna 2015 on 281,25 ($1.125 \times 25 \%$). Menojäännös verovuodelle 2016 on 843,75 euroa jne. Kun menojäännöstä on jäljelle enää n. 500 euroa, voi loppuosan poistaa kerralla, jonka jälkeen työväline on vähennetty määrällisesti kokonaan.

Se, hyväksyykö verottaja työvälineen vähennuskelpoiseksi, riippuu siitä, miten henkilö kykenee perustelemaan sen liittymisen omaan tulonhankintaan. Mikäli työvälinettä käyttää osittain yksityistarpeeseen ja osittain ansiotoimintaan, tulee tämä huomioida. Esimerkiksi tietokoneesta on verohallinnon yhtenäistämisohjeessa erikseen määrätty, että 50% vähennyksen voi tehdä silloin, kun koneen työkäytöstä on (jotakin) näyttöä ja koko arvon voi vähentää, kun on näyttöä pääasiallisesta työkäytöstä. Kun työvälineen pääasiallinen käyttötarkoitus on ansiotoiminta, voi sen kuitenkin vähentää kokonaan joko vuosi- tai kertapoistoina hankintahinnasta riippuen. Esimerkiksi henkilökohtaisten laskujen maksaminen verkkopankissa ei muuta tietokoneen luonnetta työkäyttöön hankittuna.

Kehystys- ja valukulut

Kehystys- ja valukulut vähennetään täysimääräisesti aiheutuneiden kulujen mukaan.

Teoskuljetuskulut

Kuljetuskulut vähennetään täysimääräisesti aiheutuneiden kulujen mukaan.

Näyttelykulut

Galleriavuokrat, kutsukortit julisteet yms. materiaali vähennetään täysimääräisesti aiheutuneiden kulujen mukaan. Mikäli taiteilija itse vastaa näyttelyn avajaistarjoilusta, tulisi myös nämä kulut hyväksyä vähennykseksi verotuksessa, kun niiden voidaan osoittaa liittyvän omaan ansiotoimintaan taiteilijana.

Galleriaprovisiot

Galleriaprovisiot vähennetään aiheutuneiden kulujen mukaan. Yleensä galleristi antaa erillisen myyntiselvityksen, jossa sen perimä proviisio on jo huomioitu ja vähennetty teosmyynnin tuloista, jolloin niitä ei erikseen tarvitse huomioida. Galleriamyynnissä käytetty alv-kanta ja sen yhteensovittaminen omaan verotukseen kannattaa kuitenkin varmistaa.

Yrittäjäeläkevakuutuskulut (YEL ja MYEL)

YEL -vakuutusmaksut sekä apurahansaajien maksamat MYEL -vakuutusmaksut vähennetään täysimääräisesti. Lisätietoa YEL -vakuutuksesta saa eri vakuutusyhtiöiltä. MYEL -vakuutuksesta lisätietoja saa Melasta (www.mela.fi).

Muut taiteelliseen työhön liittyvät vakuutuskulut

Kodista erillisen työhuoneen vakuutusmaksut vähennetään täysimääräisesti. Mikäli henkilöllä on vakuutuksia teoksille/varastolle tai esim. arvokkaille työvälineille, vähennetään nämä kulut täysimääräisesti. Jos samassa ”vakuutuspaketissa” maksetaan myös henkilön yksityisvakuutuksia, tulee kulut erotella ja vähentää vain työhön liittyvät vakuutuskulut.

Teosdokumentaatiokulut

Omien teosten dokumentointi on välttämätöntä monesta syystä. Kulut teosten dokumentoinnista vähennetään kokonaisuudessaan. Jos samalla laskulla veloitettu sekä yksityiskuvia että työkuvia, vähennetään luonnollisesti vain työkulujen osuus.

Ammattikirjallisuus

Kulut ammattikirjoista ja -lehdistä vähennetään täysimääräisesti aiheutuneiden kulujen mukaan. HS ja muut tavalliset sanoma- ja aikakauslehdet eivät ole vähennyskelpoisia.

Näyttely- ja museokäynnit

Taiteilijan on oman työnsä tueksi käytävä myös museoissa ja näyttelyissä. Kyse on vaikutteiden hausta omaan luovaan työhön. Verottaja tarkastelee niiden vähennyskelpoisuutta yksittäistapauksittain, ja ne voidaan vähentää osittain tai kokonaan, yleensä kuitenkin täysimääräisinä.

Työvaatteet

Työvaatekulujen vähentäminen on verotuksellisesti ongelmallista. Yleensä työvaatekulut/työasut tulkitaan vähennyskelvottomiksi elantomenoiksi, eli henkilön yksityiskuluiksi. Mikäli kyse on suojavaatteesta, voidaan se vähentää. Jos henkilö joutuu pesettämään tällaisia suoja-asuja, ovat myös nämä kulut vähennyskelpoisia. Vastaavasti esim. itselle ostetut ”avajaisasut” eivät yleensä ole vähennyskelpoisia. Tämä perustuu siihen, että asua *voidaan mahdollisesti* käyttää myös yksityistilaisuuksissa, jolloin kyse ei tulonhankintaan liittyvästä kulusta. Tilanne voi olla verotuksellisesti toinen, jos taiteilija *vuokraa* frakin/avajaisasun tarvitsemaansa työtilaisuuteen. Tällöin asu ei jää henkilön

omistukseen, eikä sillä siten ole vastaavaa yksityiskäyttöä tai edes sen mahdollisuutta. Tässä tapauksessa vuokrauskulu tulisi hyväksyä vähennykseksi verotuksessa.

Työmatkakulut

Matkat asunnon ja varsinaisen työpaikan välillä

Jos henkilöllä on erillinen työhuone, ei asunnon ja sen välisiä kuluja vähennetä 15-lomakkeella/lisäselvityksessä, vaan esitetyt veroilmoituksen kohdassa ”Asunnon ja työpaikan väliset matkakulut”. Tällöin vähennykset pääsääntöisesti hyväksytään halvimman kulkuneuvon käytön mukaan laskettuna. Näihin kuluihin liittyy omavastuuosuus ja kuluvähennyksellä on myös yläraja. Vain erityistapauksessa verottaja hyväksyy vähennykseksi muun kuin halvimman julkisen kulkuneuvon käytön kyseisiin matkoihin.

Varsinaiset työmatkat

Varsinaiset työmatkakulut, kuten matkakulut materiaalin hakemisesta, näyttelyn ripustusmatkasta, neuvottelumatkasta, maalausmatkasta tms. työhön välittömästi liittyvästä matkasta vähennetään täysimääräisesti aiheutuneiden matkakulujen mukaan. Jos henkilö on käyttänyt varsinaiseen työmatkaan omaa autoa, tehdään vähennys ns. kilometrikorvauksina. Verottajan kanta ei tältä osin ole täysin vakiintunut taiteilijoiden kohdalla. Joskus verottaja on saattanut hyväksynyt taiteilijan kilometrikorvauksen laskentaperusteeksi työnantajille vahvistetun verovapaan kilometrikorvauksen määrän, toisinaan hyväksytään oman auton käytöstä työmatkoilla vain 0,24 euron kilometrikorvaus; tällöin ei edellytetä näyttöä ajoneuvon todellisista kuluista, vaan selvitetään pelkästään työajojen kilometrimäärä. *Mikäli haluaa pelata varman päälle, tekee henkilö vähennyksen alemman määrän (0,24) mukaan.* Työajoista on syytä pitää erillistä ajopäiväkirjaa, johon ajotiedot merkitään ylös. Verottaja voi myös hyväksyä vuotuiseen kokonaisajoon perustuvan arvion työajojen osuudesta. Tällöin on syytä seikkaperäisesti selvittää, kuinka paljon erilaista työajoa henkilölle keskimäärin ”normaalissa työviikossa” kertyy ja tehdä vähennysvaatimus tältä pohjalta koko verovuodelle.

Työajot on mahdollista vähentää myös ajoneuvon *todellisten kulujen mukaan*. Mikäli ajopäiväkirjaan ja kulutositteisiin perustuen voi esittää laskelman, jonka mukaan ajoneuvon kilometrikohtainen kulu on ollut enemmän kuin 24 senttiä/km, kannattaa työajot vähentää näiden ns. todellisten kilometrikohtaisten kulujen mukaan. Menetelmä on hieman työläs, sillä se edellyttää kaikkien ajoneuvon vuosikulujen/”kuittien” (bensa, huollot jne.) talteen ottamista, kaikkien ajojen kirjaamista sekä erillisen vähennyslaskelman laadintaa.

Vähentää voi myös työmatkan majoituskulut sekä kulut työmatkan johdosta lisääntyneistä elantokuluista (ks. alla).

Opintomatkat

Ns. opintomatkojen vähennyskelpoisuus on usein ongelmallista. On aivan tyyppillistä, että verovelvollisen ja verottajan välillä on tulkintaeroja opintomatkan liittymisestä ansiotoimintaan.

Vähennyskelpoisuuden edellytyksenä on opintomatkan selvä liityntä taiteelliseen ansiotyöhön. Verottaja seuraa ohjetta, jonka mukaan opintomatalla on oltava ”perusteltu ja selvä yhteys” työhön. Opintomatkan kulut voidaan hyväksyä osittain tai kokonaan. Verottaja kiinnittää huomiota matka-ajan jakautumiseen työajan sekä vapaa-ajan kesken. Verottajan ohjeiden mukaan jos virkistys- ja vapaa-ajan osuus on huomattava, esim. puolet, vastaava osuus matkan kustannuksista jätetään vähentämättä. Ajankäyttö tulee selvittää matkaohjelmasta tms. dokumentista. Jos kysymys on pääasiallisesti työksi katsottavasta opintomatkasta, ei vähennystä evätä osaksikaan siihen liittyvän vähäisen vapaa-ajan osuuden vuoksi.

Vähennyskelpoisia ovat matkustamiskustannukset, majoituskulut (kuten hotelliyöpyminen) ja *lisääntyneet elantokustannukset*. Niillä tarkoitetaan tilapäisestä matkasta aiheutuneita ruokailu-, vaatepesu ja yhteydenpito- yms. muita elantokustannuksia siltä osin kuin ne ylittävät tavanomaiset elantokustannukset. Lisääntyneet elantokulut tulisi ensisijaisesti vähentää aiheutuneiden todellisten kulujen mukaan, mutta ne voi vähentää myös ns. päivärahavähennyksinä. Tällöin verottajalle täytyy kuitenkin pystyä selvittämään ja perustelevaan, että kyseisiä kuluja on syntynyt. Verottaja hyväksyy tällä tavalla tehdyn vähennyksen, jos se annetun selvityksen perusteella pitää todennäköisenä, että kuluja on todellisuudessa aiheutunut. Tämän ns. palkansaajan päivärahavähennysten laskentaperusteena olevat kotimaan ja ulkomaan päivärahat vahvistetaan vuosittain asetuksella.

Kotimaan osalta päivärahavähennyksen enimmäismäärät vuonna 2016 ovat yli 6 tuntia kestäneellä matkalla 14 euroa ja yli 10 tuntia kestäneellä matkalla 26 euroa. Edellytyksenä on lisäksi, että matkakohde on yli 15 kilometrin etäisyydellä joko varsinaisesta työpaikasta (esim. ateljee) tai asunnosta, riippuen siitä, kummasta matka on tehty ja yli 5 kilometrin päässä sekä varsinaisesta työpaikasta (esim. erillinen ateljee) että omasta asunnosta. Ulkomaan päivärahojen osalta vuosittaiset määrät voi tarkistaa verottajan sivuilta (www.vero.fi).

Residenssityöskentely

Residenssityöskentely(matkan) kulut ovat ammattitaiteilijalle vähennyskelpoisia. Matkakulut ja majoituskulut vähennetään täysimääräisesti. Jos residenssityömatkaan liittyy lomaa tai muuta huomattavaa vapaa-aikaa, tulee tämä huomioida vähennyksissä samaan tapaan kuin opintomatkojen yhteydessä.

Vähennyskelpoisia ovat myös matkan johdosta lisääntyneet elantokustannukset (ks. yllä opintomatkat). Koska residenssityöskentelyn aikana yleensä asutaan ns. kodinomaisissa olosuhteissa, lisääntyneinä elantokuluina vähennettävä määrä on verottajan yleisohjeen mukaisesti laskettava kuitenkin käyttäen vain puolta soveltuvan päivärahan määrästä.

Residenssityöskentelyä on hyvä selvittää verottajalle laajemminkin, esim. kertomalla, mitä eri teoksia henkilö matkan aikana toteutti - ja luonnollisesti myös selvittää se kuinka kokonaisvaltaisesti matka nimenomaan liittyi pelkästään omaan taiteelliseen työhön.

Vähennyskelvottomat kulut (elantokulut)

Tulon hankintaan tai säilyttämiseen liittymättömiä kuluja ei saa vähentää. Näin ollen tavallisia yksityiskuluja, ns. elantokuluja, ei saa vähentää verotuksessa. Elantokuluja ovat mm. asunnon vuokra sekä lasten ja kodin hoidosta aiheutuneet menot. Elantokuluina pidetään tavanomaisia vaatetusmenoja, harrastustoiminnasta aiheutuneita menoja sekä muita yksityiseen kulutukseen liittyviä menoja. Kuten aiemmin on todettu, hankinnalla voi olla sekä yksityiskäyttöä että taiteelliseen

tulonhankintaan liittyvää käyttöä. Tällöin vähennys voi kohdistua vain työkäytön osuuteen. Yksityiskäytön osuus on vähennyskelvotonta elantomenoa.

Käytännön ohjeita esitätetyn veroilmoituksen täyttöön

Esitätetyn veroilmoituksen yhteydessä annettavaan taiteellisen toiminnan tuloja ja menoja koskevaan selvitykseen (lomake 15 tai muu lisäselvitys) on hyvä liittää oma selvitys siitä, että on ammattitaiteilija. Muussa tapauksessa verottaja saattaa erehtyä pitämään henkilöä harrastelijana, mikä puolestaan vaikuttaa tulonhankkimiskulujen hyväksymiseen.

Mukaan kannattaa vasta verottajan pyynnöstä ja mahdollista lisäselvitystä tehtäessä liittää CV sekä selvitys kuulumisesta johonkin taiteen alan ammattijärjestöön, kuten myös tiedot erilaisista tunnustuspalkinnoista ja näyttelyistä. Myös edellisten verovuosien apurahat on hyvä mainita. Ilmoituksen kohteena olevaa verovuotta koskevat apurahat on joka tapauksessa ilmoitettava erikseen.

Lomakkeen täyttäminen tai oma lisäselvitys

Veroilmoituksen liitelomakkeen 15 yksityiskohtaiset täyttöohjeet löytyvät lomakkeesta, ja oheisessa Suomen Taiteilijaseuran ohjeessa niitä on havainnollistettu kuvataiteilijan työhön liittyvin esimerkein.

Kun veroilmoituksessa käytetään omaa lisäselvitystä eikä lomaketta, toimitaan seuraavasti. Lasketaan yhteen kaikki tulot teosmyynneistä ja teosvuokrista (mahdollisia työtuloja opetuksesta tai muita palkkatuloja ei tarvitse erikseen tässä selvittää, vaan palkkatiedot ovat yleensä jo verottajan tiedossa ja henkilön tulee vain tarkistaa niiden oikeellisuus).

Erilaiset tulonhankkimiskulut eritellään kuluryhmittäin. Kunkin kuluryhmän tositteet lasketaan yhteen. Kunkin kuluryhmän kokonaissummasta vähennetään mahdollinen yksityiskäytön osuus. Kukin kuluryhmä kannattaa perustella erikseen selvittämällä ytimekkäästi se, miten hankinta liittyy taiteelliseen toimintaan. Lopuksi lasketaan yhteen kaikki kuluryhmät. Näin saadaan selville sekä toiminnan tulot että sen kokonaiskulut.

Seuraavaksi tuloista vähennetään kokonaiskulut. Jos tuloja on enemmän kuin kuluja, on erotus positiivinen. Tämä erotus siirretään esitätetyn veroilmoituksen kansisivun kohtaan 1.4 ”Muut ansiotulot”. Jos tuloja on vähemmän kuin tulonhankkimiskuluja, on erotus negatiivinen. Negatiivinen erotus siirretään esitätetyn veroilmoituksen kansisivun kohtaan 3.4 Tulonhankkimiskulut / Kulut yhteensä”.

Tuloja ja kuluja ilmoitettaessa tulee huomata, että kun taiteilija on omasta toiminnastaan itse alv-verovelvollinen, ostojen ja myyntien alv-vähennyskelpoiset hinnat ilmoitetaan tässä alvittomina.

Veroilmoitusmateriaalin säilyttäminen

Kuittien/tositteiden ja muistiinpanojen säilyttäminen on taiteilijan vastuulla. Verovuoden materiaalia on säilytettävä kuusi vuotta (lakitekstissä ”viisi vuotta verotuksen päättymistä seuraavan vuoden alusta”). Materiaalia ei tarvitse liittää veroilmoitukseen. Verottaja voi kuitenkin erikseen pyytää materiaalia nähtäväksi.

Verotuspäätös

Kun esitetyt veroilmoitus on palautettu, verottaja antaa uuden verotuspäätöksen viimeistään syksyllä. Halutessaan verottaja voi pyytää lisäselvitystä verotukseen vaikuttavista seikoista. Mikäli verottaja ei ensi vaiheessa ole hyväksymässä jotain kuluvähennystä, ilmoittaa se siitä yleensä erikseen ja varaa henkilölle mahdollisuuden lausua kirjallisesti asiasta. Mikäli verottaja ei tämänkään jälkeen hyväksy verovelvollisen näkemystä, voi verotuspäätöksestä tehdä oikaisuvaatimuksen. *Oikaisuvaade tehdään verotuksen vahvistuttua, eli sen jälkeen kun henkilö on saanut lopullisen kirjallisen verotuspäätöksen.* Oikaisuvaade tehdään verotuksen oikaisulautakunnalle. Sen päätöksestä voi valittaa edelleen hallinto-oikeuteen (*verovalitus*). Hallinto-oikeudesta valitetaan korkeimpaan hallinto-oikeuteen (KHO), mikäli kysymys on laadultaan sellainen, että sille myönnetään valituslupa.

Apurahat

Apurahojen perustyyppit ovat kohdeapuraha ja työskentelyapuraha. Työskentelyapurahasta käytetään joskus myös termiä ”elantopuraha”. Työskentelyapuraha annetaan taiteilijalle tämän työskentelyedellytysten turvaamiseksi. Työskentelyapurahan tarkoitus on rahoittaa taitelijan tavanomaisia elantomenoja, eli se kohdistuu siten taiteilijan asumiseen, yksityisvaatteisiin, ruokaan ja vapaa-aikaan. Myös oikeuskäytännössä (ks. KHO 1983/3028 sekä KHO 2007/230) työskentelyapurahan on katsottu kohdistuvan kokonaisuudessaan henkilön elantomenoihin. Tällä on merkitystä, kun apuraha ilmoitetaan esitetyt veroilmoituksen yhteydessä.

Verottajan tarkastelussa on olennaista, minkä luonteiseksi myöntäjä ilmoittaa apurahan. Aina kun henkilö on saanut työskentelyapurahan, on hyvä erikseen kirjallisesti todeta, että kyse on työskentelyapurahasta ja että se on käytetty vähennyskeltvottomiin elantomenoihin. Lisäksi voi hyvin vielä mainita, ettei apurahalla ole maksettu osaksikaan niitä kuluja, joita taiteilija ilmoittaa ja vähentää taiteellisen toiminnan tulonhankkimiskuluina. Tällöin varmistetaan, että nämä aidosti vähennyskelpoiset tulonhankkimiskulut kohdistuvat taiteilijan muihin tuloihin (kuten palkkatulot tai teosmyyntitulot).

Työskentelyapurahan osalta taiteilijan ei tarvitse esittää vuokratuiteja, kauppalaskuja tms. tositteita sen selvittämiseksi, mihin apuraha on käytetty, vaan verottajalle riittää tieto siitä, että kyseessä on työskentelyapuraha. Työskentelyapurahoja ovat mm. valtion taiteilija-apurahat (1/2-5 -vuotiset), näyttökorvausapuraha sekä yksityisten säätiöiden taiteelliseen työskentelyyn myöntämät ns. vuosiapurahat.

Kohdeapurahasta on kyse, kun se on annettu tiettyyn kohteeseen, kuten esim. matkaan tai näyttelykuluihin. Tällaista apurahaa selvitettyä on syytä selvittää, miten se on käytetty myönnettyyn kohteeseensa. Jos apurahan myöntänyt taho edellyttää, että tositteet apurahan käytöstä toimitetaan sille, on hyvä ilmoittaa tämä seikka myös verottajalle. Tositteista pitää kuitenkin ottaa kopio taiteilijan omaa verotusta varten ja kuittikopiot pitää pyydettyä esittää verottajalle.

Kohdeapurahalla maksetut kulut olisi aina hyvä pitää kokonaan erillään taiteellisen toiminnan tulonhankkimiskuluista ja säilyttää kuitit/tositteet erillään. Kohdeapurahasta ei jää verotettavaa tuloa, jos se on kokonaisuudessaan käytetty tarkoitukseensa, eli henkilö voi esittää apurahan määrän verran kulutositteita. Mikäli kohdeapurahalla tehtyyn projektiin kohdistuu enemmän kuluja kuin kohdeapurahan määrä on, voi ylimenevän osuuden vähentää normaaleina tulonhankkimiskuluina.

Sekamuotoisten apurahojen eli sellaisten apurahojen, joissa taiteilijalle on samalla päätöksellä myönnetty apuraha sekä elinkustannuksiin että muihin kuluihin tulee eritellä työskentelyn ja kulujen osuus. Mikäli sitä ei ole apurahapäätöksessä myöntäjän toimesta tehty, tulee taiteilijan itse tehdä erittely, perustella asia ja kohdentaa kulut.

Apurahoja myöntävät tahot ja apurahan veronalaisuus

Tiedolla siitä, mikä taho on apurahan myöntänyt, on merkitystä apurahan verovapautta

ratkaistaessa.

Julkisyhteisön myöntämät apurahat ovat kokonaan verovapaita, huolimatta siitä, kuinka suuria ne yksittäin tai yhteenlaskettuna ovat.

Yksityisen tahon myöntämä apuraha on rajoitetusti verovapaa. Tällaiset yksityiset apurahat ovat veronalaista tuloa siltä osin kuin niiden *sekä* julkisyhteisöiltä ja Pohjoismaiden neuvostolta saatujen stipendien, muiden apurahojen, opintorahojen ja palkintojen *yhteenlaskettu määrä* tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneiden menojen vähentämisen jälkeen (ns. nettomäärä) verovuonna ylittää valtion taiteilija-apurahan vuotuisen määrän. Valtion taiteilija-apurahan vuotuinen määrä vuonna 2016 on 20.293,40 euroa.

Julkisyhteisöjä ovat esimerkiksi valtiot, kunnat, Pohjoismaiden neuvosto, läänien taidetoimikunnat, valtion tieteelliset toimikunnat, kuntayhtymät, Taiteen edistämiskeskus, evankelisluterilainen ja ortodoksinen kirkko, KELA ja Suomen Pankki. Huomattava on, että ulkomainen valtio tai ulkomainen julkisyhteisö ei ole tuloverolain tarkoittama julkisyhteisö, jonka myöntämä apuraha olisi aina verovapaa. *Apurahoja myöntäviä yksityisiä tahoja ovat esimerkiksi Suomen Kulttuurirahasto, Alfred Kordelinin säätiö, Svenska Kulturfonden, Oscar Öflunds Stiftelse tai muut yksityiset säätiöt ja yhdistykset. Myös valtion yliopistot ja korkeakoulut luetaan yksityisiin tahoihin.*

Julkisen tai yksityisen tahon myöntämää kohdeapurahaa ei huomioida laskettaessa apurahoja yhteen veronalaisuuden määrittämiseksi, mikäli kohdeapurahaa vastaan on esittää siihen kohdistuvia menoja koko apurahan määrän verran.

Apurahojen ilmoittaminen

Apurahat - kuten myös stipendit ja tunnustuspalkinnot - tulee aina erikseen ilmoittaa esitetyt veroilmoituksen yhteydessä ja samalla selvittää verottajalle kirjallisesti, minkälaisesta apurahasta on kyse. Mikäli apurahaa ei lainkaan ilmoita, saattaa verottaja käsitellä sitä verotuksessa epäedullisesti paremman tiedon puuttuessa. Tällöin verovapaa apuraha voi mennä verolle tai apurahaan voidaan kohdistaa tulonhankkimiskuluja perusteettomasti.

Apuraha tulee ilmoittaa sinä verovuonna, jona se on ollut nostettavissa. Apuraha on sen verovuoden tuloa, jona sen olisi voinut nostaa, ei siis sen, jolloin henkilö on todellisuudessa sen noston. Joskus apuraha on myönnetty niin, ettei siihen liittyviä kuluja voida selvittää ja vähentää vasta kuin tulevaisuudessa. Verottajan ohjeistuksen mukaan apurahan ilmoittamisessa ”voitaneen” tehdä kustannusvarauksia verovelvollisen antaman selvityksen perusteella. Oikeustila erilaisten apurahasta tehtävien kuluvarausten suhteen on kuitenkin epäselvä.

Esimerkki. Taiteilija on saanut ja noston 5.000 euron kohdeapurahan tulevaa näyttelyä varten lokakuussa 2014, mutta näyttely on vasta toukokuussa 2015. Osa kuluista (2000 €) aiheutuu jo marraskuussa 2014, kun hän maksaa osan ennakon galleriavuokrasta ja kutsukortit, mutta loppuosa (3000 €) käytetään vasta verovuoden 2015 puolella. Taiteilija ilmoittaa vuoden 2014 veroilmoituksen yhteydessä mainitusta 5000 € apurahasta sekä siitä että hän on käyttänyt apurahasta 2000 € verovuonna 2014. Samalla hän ilmoittaa tekevänsä kuluvarauksen siten, että 3000 € loppuosa apurahasta käytetään galleriavuokran loppuosaan ja avajaiskuluihin, jotka tulevat maksettavaksi vasta touko-kesäkuussa 2015. Verovuoden 2015 veroilmoituksessa taiteilija mainitsee edellisen vuoden veroilmoituksessa tehdystä kuluvarauksesta ja selvittää, että hän on toiminut sen mukaisesti.

Lomakkeessa 15 on erikseen ohjeet verollisten ja verovapaiden apurahojen ilmoittamiseen verottajalle. Jos käytetään omaa lisäselvitystä, on julkisyhteisöltä ja yksityisiltä tahoilta saadut apurahat eroteltava. Lomakkeelta tai lisäselvityksestä tulee käydä ilmi, mihin mikäkin apuraha on käytetty ja liitä mukaan kopio myöntämispäätöksestä. Kun kyse on työskentelyapurahasta, selvitetään, että se on käytetty vähennyskeltottomiin elantomenoihin. Jos kyse on kohdeapurahasta, vähennä

apurahan määrästä siihen kohdistuvat kulut ja ilmoita verottajalle erotuksen määrä. Jos apuraha on käytetty kokonaan kohteeseensa, selvitä se. Erilaisista apurahoista voi tehdä oman erillisen selvityksen, johon viittaa esitetytyn veroilmoituksen viimeisellä sivulla kohdassa 16 ”Lisätietoja”.

Apurahalla työskentelyä koskeva työeläkevakuuttaminen

Apurahalla työskentely on vuodesta 2009 lukien saatettu eläketurvan piiriin. Apurahansaajan tulee *itse* huolehtia MYEL -vakuutuksesta, kun hänelle on Suomesta myönnetty apuraha, jonka turvin hän työskentelee Suomessa yhdenjaksoisesti vähintään neljä kuukautta. Vakuutuslaitokseen voi ja kannattaakin olla yhteydessä selvittääkseen omaan apurahaan liittyvän vakuutusvelvollisuuden www.mela.fi

Muuta huomioitavaa

Kaikki apurahan nimellä maksetut suoritukset eivät ole TVL:n tarkoittamia aitoja apurahoja. Jotta kyse olisi aidosta TVL:n tarkoittamasta apurahasta, tulee sen olla annettu taiteen harjoittamista varten. Apurahan nimellä maksettu suoritus ei aina ole aito apuraha, jolloin sitä verotetaan täysimääräisesti. Apurahan veronalaisuus ratkaistaan tapausittain. Verottajan ohjeistuksen mukaan tässä harkinnassa kiinnitetään huomiota mm. siihen, kuka on apurahan myöntäjä, onko apuraha ollut yleisesti haussa, onko apuraha itse asiassa vastike tehdystä työstä, mitä selvityksiä apurahan hakijan on täytynyt esittää, onko apurahan myöntäjä yleishyödyllinen yhteisö vai yritys. Vakiintuneiden apurahatyyppien kuten valtion taiteilija-apurahojen ja näyttökorvausapurahojen sekä suurimpien säätiöiden myöntämien työskentely- ja kohdeapurahojen kohdalla tällaista tilannetta voi pitää hyvin epätodennäköisenä. Asian ennakoimiseksi kuitenkin myös taiteilijan itsensä on syytä kiinnittää huomiota olosuhteisiin, joissa apuraha myönnetään.

Arvonlisäverovelvollisuudesta

Mikäli taiteilijan teosmyyntitulot ylittävät 10.000 euroa, on hän myynneistään arvonlisäverovelvollinen. Tällöin henkilön tulee myös ilmoittautua arvonlisäverovelvolliseksi. Jos myynnin määrä on pienempi kuin 10.000 euroa vuodessa, ei toiminnassa tule huomioida arvonlisäveroa. Myynnin määrä lasketaan ilman kuluja tai muita vähennyksiä.

Taiteilijan on etukäteen itse arvioitava, ylittääkö hänen verovuoden myyntinsä 10.000 euron rajan vai ei. Jos hän arvioi rajan ylittyvän, hänen tulee antaa verohallinnolle perustamisilmoitus oma-aloitteisesti. Perustamisilmoituksia on saatavana internet-osoitteesta www.ytj.fi sekä verohallinnon toimipisteistä ja TE-keskuksista. Jos henkilö on arvioinut tilikauden teosmyyntinsä jäävän alle 10.000 euron rajan, mutta myynti ylittääkin sen, on vero silti suoritettava koko tilikauden myynnistä. Kun taiteilija havaitsee, että raja ylittyy, hänen tulee antaa perustamisilmoitus.

Henkilö voi hakeutua toiminnastaan arvonlisäverovelvolliseksi, vaikkei vuotuinen myyntiraja täytykään.

Arvonlisäverovelvollisuus merkitsee, että taiteilijan tulee jättää paitsi esitetytyn veroilmoitus liitteineen myös siitä erillinen arvonlisäveroilmoitus. *Lisätietoa arvonlisäverotuksesta saat verottajan kotisivuilta (www.vero.fi).*

Monilla taiteilijoilla, joilla omaan taiteelliseen työhön liittyy paljon erilaisia pienhankintoja, arvonlisäverovelvollisuus merkitsee varsin merkittävää paperityön lisääntymistä. Tällöin harkittavaksi voi puhtaasti ajankäytöllisistä syistä tulla hakeutuminen jonkun tilitoimiston asiakkaaksi. Arvonlisäverotus monine poikkeuksineen (ns. alarajahuojennus, vähennysoikeuden rajoitukset jne.) on varsin monimutkainen kokonaisuus. Kun henkilön liikevaihto pysyvästi ylittää 10.000 euron vuotuisen määrän - ja arvonlisäverovelvollisuus tulee kiinteäksi osaksi omaa taiteellista toimintaa - on

suositeltavaa kääntyä asiassa tilitoimiston puoleen.

Helsingissä 6.5.2014

Henri Nieminen asianajaja, varatuomari, Espoo

Päivitetty maaliskuussa 2017, Anna Kuusi, lakimies/STS